

Sygn. akt IV CSK 184/14

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka

w sprawie z powództwa S. A. M.
przeciwko J. M. M. i T. J. M.
o zachowek,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 września 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego J. M. M.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 17 grudnia 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

1. w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
2. istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
3. zachodzi nieważność postępowania lub
4. skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przytoczony przepis pozwala Sądowi Najwyższemu na wstępną, merytoryczną ocenę wniesionej skargi kasacyjnej i zbadanie, czy za jej rozpoznaniem przemawia interes społeczny, skarga kasacyjna bowiem jest środkiem prawnym funkcjonującym przede wszystkim w interesie publicznym, który z kolei przemawia za skoncentrowaniem się Sądu Najwyższego na sprawach najpoważniejszych i precedensowych.

Pozwany J. M. złożył skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 grudnia 2013 r. oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Z. z dnia 29 maja 2013 r., którym Sąd Okręgowy zasądził od pozwanych J. M. i T. M. solidarnie na rzecz powoda kwotę 273 743,97 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 8 grudnia 2011 r. Powołując się na podstawę kasacyjną określoną w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy przez „oddalenie powództwa ponad kwotę 64 240 zł” ewentualnie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Twierdził, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do wyjaśnienia kwestii, w jakich konkretnie sytuacjach można uznać osobę uprawnioną do zachowku za naruszającą zasady współżycia społecznego, a ponadto do wskazania pewnego rodzaju katalogu zachowań, które mogłyby stanowić naruszenie zasad współżycia społecznego przez osobę uprawnioną do zachowku.

Analiza wywodów zawartych skardze kasacyjnej prowadzi do wniosku, że skarżący nie przytoczył przekonujących argumentów, świadczących

o występowaniu w niniejszej sprawie przesłanki uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania.

W art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. chodzi o zagadnienie obejmujące poważną wątpliwość prawną i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, którego wyjaśnienie ma znaczenie dla praktyki sądowej oraz dla rozstrzygnięcia złożonej skargi. Skarżący, wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne powinien sformułować to zagadnienie, wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że wyjaśnienie przedstawionego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej.

Skarżący, formułując zagadnienie prawne występujące w niniejszej sprawie, nie uwzględnił charakteru klauzul generalnych, do których należą zasady współżycia społecznego. Klauzule generalne służą realizacji sprawiedliwości w znaczeniu materialnoprawnym i mogą być stosowane do wszystkich uczestników obrotu, nie można jednak stworzyć katalogu zachowań, stanowiących naruszenie zasad współżycia społecznego. Kwestie te podlegają każdorazowo ocenie sądu orzekającego na podstawie konkretnego stanu faktycznego. Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach rozważał stosowanie art. 5 k.c. w sprawach o zachowek, czego przykładem jest uchwała z dnia 19 maja 1981 r., III CZP 18/81 (OSNCP 1981, nr 12, poz. 228) oraz wyroki z dnia 25 stycznia 2001 r., IV CKN 250/00 (nie publ.) i z dnia 7 kwietnia 2004 r., IV CK 215/03 (PiP 2005, nr 6, s. 111).

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzi wskazana przez skarżącego przesłanka opisana w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. ani brana pod rozwagę z urzędu nieważność postępowania.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[aw]